

Iemand heeft het ooit eens genoemd: het onderzoek naar het aflikken van een ziel, prachtig is dat, prachtig... Hebt u gestudeerd, mijnheer Van den Water?

Jeronimus Lager middelbaar.

Gloster En... later?

Jeronimus Toen is mijn moeder gestorven.

Gloster Waaraan?

Jeronimus Aan zelfmoord.

Gloster (*noteert*) Zelfmoord. Neem me niet kwalijk. En vader?

Jeronimus Vader hertrouwde, binnen het jaar.

Gloster En u?

Jeronimus Ik ben door voorspraak van een oom bij de spoorwegen beland, asbakken leegmaken, gangen schuren 's nachts, en zo stilaan opgeklommen...

Gloster Leeft uw vader nog?

Jeronimus Weet ik niet. Op een gegeven dag was hij verdwenen. Gaan varen, denk ik, dat was altijd zijn grote droom.

Gloster En uw tweede moeder?

Jeronimus Die is kort daarna gestorven.

Gloster Ook zelfmoord?

Jeronimus Darmkanker.

Gloster Bent u met Vera getrouwd, omdat u zich eenzaam voelde?

Jeronimus Neen... ik was verliefd... op haar.

Gloster Verliefd? Was was het in haar dat u zo aantrok?

Jeronimus Waarschijnlijk hetzelfde dat alle mannen altijd heeft aangetrokken, bij haar.

Gloster Zoals?

Jeronimus Wat ze ook deed, je had altijd de indruk, dat ze naakt liep. De meest banale gebaren, de meest alledaagse handelingen hadden bij haar iets van een geheimzinnige verlokking... De manier waarop ze in haar koffie roerde, een sjaal omsloeg, haar tanden poetste... (*plotse stilte*)

Gloster Die... charme was er niet meer op het einde?

Jeronimus (*stilte*) Voor mij niet.

Gloster Maar u houdt nog steeds van haar?

Jeronimus (*Aarzelend, lange stilte*) Ik wil een advocaat voor ik verder antwoord. (*We gaan verder in de simultaan-verwisseling van personages*)

Gloster Ik ben uw advocaat.

Jeronimus Prettig met u kennis te maken, meester.

Gloster Hebt u enige ervaring met advocaten?

(*Jeronimus schudt het hoofd*) Dat pleit voor u, mijnheer Van de Water. Maar de tijd komt dat iedereen ons zal nodig hebben. Ik zeg altijd, als ik ga spreken voor jonge mensen, "Wij zijn de loodgieters van de communicatiestoornissen, de depanneurs van de rioolgeest". En dan kijken die jonge mensen mij aan, met hun nog niet getemde ogen vol verwachting, en ze denken: hij is oud en toch cynisch. En ik blijf al die tijd stil, en onbeweeglijk. (*Speelt het allemaal*) En dan roep ik plots: "Vrienden, als het stinkt in uw huis, wat doet u dan?" *Stilte*. Verwarring. Soms roept een durver iets, maar hij is onverstaanbaar, want ik heb de enige micro, en ik drijf nu het tempo op en zeg: "Die grapjas daar roept: ik knijp de neus dicht, en die lafaard fluistert: ik ga naar de loodgieter. Maa, wat denkt de massa?" (*Lange stilte*) En wat is de juiste manier van denken? De juiste? Het stinkt. Goed. Wát hebben ze hiernaast of hieronder, of hierboven, in godsnaam uitgespookt? Dat is aangepast denken. Geen struisvogelpolitiek, geen mea culpa hebben we nodig, maar een advocaat. Een advocaat die de boosaardigheid van de omgeving ontmaskert. Structurele veranderingen beginnen altijd bij de andere, nooit bij jezelf! Dat wil ik even duidelijk stellen, voor we het dossier openen. En nu: begint u maar, u bent de vragende partij.

Jeronimus Hebt u mijn brief niet ontvangen?

Gloster Jawel, jawel. Tussen twee haakjes, ik vind dat u grappig schrijft, ondanks de ernst van de situatie. Ik heb altijd een zwak gehad voor mensen met fantasie.

Jeronimus Waarom kon u uit mijn brief opmaken, dat ik fantasie heb?

Gloster Alle brieven van 30 bladzijden, waar mijn secretaresse geen barst van begrijpt, komen van mensen met fantasie. Dat zijn eieren van Columbus, die je nooit leert koken op een universiteit. Begrijpt u? Wát leren wij van onze huidige professoren? (*stuntelige reactie van Jeronimus*) Niets, wat je ook niet zonder professor kan leren. Daarom was ik zo geboeid door uw levensbeschrijving. Ik ben wèg van mensen, die zich zelf hebben gemaakt. Want u hebt u zelf gemaakt!

Jeronimus Min of meer.

Gloster Geestig.

Jeronimus Het komt van Anouilh. (*De naam zegt Gloster niets, en het interesseert hem ook niet*) Eén van de grootste levende toneelauteurs van het ogenblik. De mens is egocentrisch. Kent u zijn laatste stuk "Le Nombriil"?

Gloster Ach, mijn waarde heer Van den Water, hoeveel uur per dag, denkt u, besteed ik aan mijn cliënten? Aan hun dossiers?

Jeronimus (*stilte*) Acht? Tien?

Gloster Acht? Tien? Achttien als ik wakker ben, en zes als ik slaap.

Jeronimus Hoe houdt u dat vol?

Gloster Ik hou het niet vol. Maar de mensen wachten, de brieven moeten gelezen worden, de tranen gedroogd, de riolen ontstopt. Dat zeg ik ook altijd aan jonge mensen — ik laat de micro even los, kom terug — "Vrienden, zeg ik dan, vrienden, als je meer dan vier uur slaap nodig hebt, word dan nooit loodgieter van de geest". Muisstil worden ze dan. Begrijpt u?

Jeronimus In "Le Nombriil" komt een scène voor...

Gloster Kijk, ik zie het zo: u praat eventjes ronduit, alle remmen los, over uw motieven... **Jeronimus** Om mijn vrouw Vera terug te wensen?

Gloster Neen, om MIJ te roepen

Jeronimus Wel... (*stilte*)

Gloster Geen valse schaamte, mijnheer Van den Water, het stinkt bij u... Verder?

Jeronimus Kijk, meester... ik kan het niet zo logisch op een rijtje zetten...

Gloster Logisch. Rijtje. De woorden alleen al doen me walgen. Waar was uw logica, toen u — ik citeer — "langs de muzikale eenvoud Birgits hunkering naar u ontdekte?" In welk rijtje ingebeelde verkrachters staat uw schoonvader, Juul? A propos, wat is het verschil tussen mi mi fa sol, en mi mi fa kruis sol kruis.

Jeronimus Zal ik het even laten horen?

Gloster Laat maar, ik ben niet muzikaal. Er IS een verschil? Goed. Wat ik mis in uw schrijven is uw vrouw zelf.

Jeronimus Hoe bedoelt u?

Gloster U suggereert — in verrassende beelden — dat u ooit wel eens betrokken zou kunnen zijn in drugsmokkel, en verder insinueert u een ontoelaatbare verhouding van uw schoonvader Juul met zijn dochter. U geeft toe, dat u een enkel keertje hebt gesmokkeld, steentjes, zonder verdere details. U bekent uw liefde voor Birgit, hoe noemt u haar ook weer? (*leest*) een kameel zonder woestijn. (*glimlacht*)

Jeronimus Een woestijn zonder kameel...

Gloster Ja. Ja. U beschuldigt uw schoonvader ervan de politie aan uw veren te zetten; u behandelt — ontroerend — de zelfmoord van uw moeder, toen u (*kijkt*) vijftien was, u vertelt over de zeemansbenen waarop uw vader in alle rosse buurten rondzwalpte; verder enkele lijnen over de vrienden van uw vrouw, een wielrenner, een portretschilder, een slagersjongen, een ornitoloog. Dan begint u weer over u zelf, uw jeugd, uw uitvindingen, met een tekening van een verontrust geweten in rusttoestand, en één in trilling. Dat vind ik larie. Enfin, passons. Als u dichter bent, had u beter een gedicht bijgevoegd. Enfin. Nergens, maar dan ook nergens iets interessants over uw vrouw Vera! Leeftijd: tweeëntwintig, drie jaar met u

getrouwd, hobbies: breien, babbelen, sex. Wat bedoelt u met sex? (*stilte*) Remmen los graag. **Jeronimus** Ze liet me nooit met rust, wanneer ik 's nachts thuiskwam.

Gloster Een fenomeen. De meeste getrouwde mannen zouden u benijden.

Jeronimus Ze weten niet wat het is, meester, gekweld te worden door een spook van vlees, een wandelend orgasme... ah, dat gruwelijk gekir, dat vochtig gehijg, die wegdraaiende ogen, voortdurend in liften, onder water, op torens, in trams, in de kerk! Op kerkhoven...

Gloster Wist u dat niet voor u trouwde?

Jeronimus In het begin vind je alles opwindend, je weet niet beter, je bent fier zelfs, een man, en verliefd. Opzij hier kom ik, voel de zwelling van de fonkelnieuwe macht...

Gloster (*inspecteur*) Denkt u, dat uw huwelijk daarop afgeknapt is?

Jeronimus Mijn huwelijk afgeknapt? Waarom, inspecteur?

Gloster Als een vrouw plots verdwijnt, is het dan niet mogelijk, dat ze het bij haar man niet zo goed had?

Jeronimus (*Bekijkt Gloster koud, erg koud*) Dat is mogelijk. Maar ik ben van niets beschuldigd, door haar. Voor zover ik weet.

Gloster Klopt.

Jeronimus En als u zich baseert op wat Juul over mij uitbraakt als hij nuchter is, dan...

Gloster Laten we zeggen dat Juul... niet hoog met u oploopt, maar zijn afkeer voor u is beslist niet groter dan uw haat voor hem. Was Vera jaloers?

Jeronimus Neen, o neen... integendeel... ik heb haar alles verteld.

Gloster En?

Jeronimus Het was in de keuken. Ze had een aardappelmessje vast... Haar ogen rolden in de kassen, en ik dacht: ze wordt gek. Ze klemde zich aan me vast, en ik moest alle details vertellen over Birgit, en over onze ontmoetingen op de trein, en ze gilte, en ik dacht laat dat mesje los, en ik greep haar plots, en ze beet in mijn arm, en sneed haar jurk open, het schuim stond op haar lippen, en ze scheurde verder haar kleren stuk, en ze wierp zich op de grond... (*Hij wordt door zijn eigen verhaal zodanig meegesleurd, dat het er sterk op lijkt, dat hij de abnormale is. Hij wordt zich hiervan blijkbaar bewust. Een plotse, en lange, stilte*)

Gloster Vertel me over de mannen die Vera kende.

Jeronimus Ik ken ze niet.

Gloster Sprak zij er nooit over?

Jeronimus Soms.

Gloster Vertel.

Jeronimus Waarom?

Gloster (*nadrukkkelijk*) Vertel, mijnheer Van den Water.

Jeronimus (*Speelt hij er een spel mee?*) Ik kon telkens vernemen hoe hun ogen verkleurden, hoe attent ze waren, bloemen, deuren openhouden, mantel aanreiken, vuur geven, hoe hun billen samenkrampen, hoe charmant ze gingen platliggen, breed, rijk, zacht, hun schouders, portefeuille, perzikhuid, hoeveel keer het er toeging, en open, en met welke muziek, welk licht, welke geuren, uit welke holtes, uit welke hoeken, welke rook...

Gloster Hebt u ooit met uw vrouw gepraat over haar... soort... seksuele afwijking?

Jeronimus Ze is ervoor naar een psychiater geweest.

Gloster Op uw verzoek?

Jeronimus Neen, neen, ook dat had ze gedaan zonder dat iemand er iets van afwist. Zo was het altijd, een opwelling, en het moest gebeuren. Soms kwam ik 's avonds thuis — om u maar te zeggen — ik kwam thuis, en er hingen overal, van boven tot onder, andere gordijnen, of al mijn zwarte schoenen waren wit geschilderd, of ze had een konijn in huis gehaald, of goudvissen, of hamsters, of...

Gloster Hoe bent u het te weten gekomen, van